

Breillat, Pierre

O Akademii Wersalskiej (1834-1974)

Notatki Płockie 19/1-75, 8-9

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Paryż, 5 kwietnia 1974 roku

Pan Prezes
Towarzystwa Naukowego Płockiego
Plac Narutowicza 8
Płock, Polska

PANIE PREZESIE!

Dziękuję bardzo za list Pana z dnia 28 lutego i za łaskawe przesłanie mi 14 fotografii wykonanych w czasie wizyty Delegacji Francuskiej Grupy Parlamentarnej w Polsce.

Zgodnie z wyrażonym przez Pana życzeniem załączam notatkę informującą o Akademii Wersalskiej. Byłem prezesem tej Akademii zaraz po oswoobodzeniu terytorium francuskiego, a kilka lat temu moi koledzy zechcieli mnie powołać na Jej Prezesa Honorowego.

Moi koledzy ze Zgromadzenia Narodowego jak i ja również jesteśmy niezmiernie wdzięczni za zgotowane

nam przyjęcie w Polsce, a szczególnie w Płocku ze strony Waszego Towarzystwa.

Podziwialiśmy skarby zgromadzone w bibliotece Towarzystwa i z zainteresowaniem zapoznaliśmy się ze znaczeniem dla Polski miasta Płocka, starożytnej stolicy Mazowsza.

Z życzeniami dla Towarzystwa, dla Pana i rodziny proszę przyjąć moje wyrazy głębokiego szacunku i oddania.

JEAN - PAUL PALEWSKI

P.S.: Załączam przy niniejszym kilka egzemplarzy naszego biuletynu i dwa numery „Revue de l'Histoire de Versailles”, w których zamieściłem moje artykuły.

PIERRE BREILLAT

naczelnny konserwator Biblioteki Wersalu

○ Akademii Wersalskiej (1834 – 1974)

Towarzystwo Nauk Moralnych, Literatury i Sztuki Departamentu Seine-et-Oise zostało założone w 1834 roku, a przyjęło nazwę Akademii Wersalskiej w roku 1928. Jako stowarzyszenie użyteczności publicznej zostało uznane w roku 1929. Towarzystwo za cel swoich studiów przyjęło filozofię, etykę, historię, archeologię, literaturę i sztuki piękne.

Założycielami Towarzystwa byli przede wszystkim profesorowie i lekarze. Wymienić tu należy: słynnego w swoim czasie doktora Baudry de Balzac, inspektora Akademii Bouchitté (który współpracował na szczeblu krajowym przy cennej Kolekcji dokumentów nie wydanych, dotyczących historii Francji — Kolekcji, która jest jeszcze nadal wydawana pod egidą Akademii Napisów i Literatury), profesora Chapsal, autora gramatyki francuskiej, służącej jako podręcznik wielu pokoleniom, bibliotekarza Huot, który pozostawił prace geograficzne, cenione w swoim czasie, lekarza i kustosa Biblioteki Miejskiej Joseph-Adrien Leroi, którego „Historia Wersalu, jego ulic, placów i alei” jest zawsze pracą podstawową, płod-

nego pisarza Montalaut-Bougleux, głównego ogrodnika Trianon i profesora botaniki Philippar, który zorganizował Ogród Botaniczny w Wersalu, dyrektora Liceum Auguste François Théry, późniejszego rektora Akademii, którego lista prac zajmuje 92 szpalty w Katalogu Biblioteki Narodowej, filozofa Vacherot, wydawcę wykładów swego mistrza V. Cousin, jednocześnie dyrektora Wyższej Szkoły Nauczycielskiej...

Towarzystwo liczyło początkowo 30 członków rzeczywistych (rekrutowanych przez kooptację), członków stowarzyszonych i stowarzyszonych wolnych, a także korespondentów (mieszkających poza Wersalem).

Słynny prefekt departamentu Seine-et-Oise Aubernon, sprawujący swoje funkcje w prefekturze Wersalu od 1830 do 1848 roku, był członkiem Towarzystwa. Sława salonu Pani Aubernon, małżonki prefekta, wykraczała poza granice miasta, bo przyciągał on wielkich pisarzy okresu romantyzmu, między innymi Alfreda de Musset. (Należy dodać, że synowa jej, pani Aubernon II, prowadziła salon literacki, również

sławny: czy nie była ona dla Proust'a modelem Pani Verdurin?).

Można jeszcze zacytować jako sławę Towarzystwa Nauk Moralnych Literatury i Sztuki departamentu Seine-et-Oise wielkiego wydawcę tekstów historycznych Jean-Alexandre Buchon. (Kolekcja narodowych kronik francuskich i Pantheon literacki).

Towarzystwo wydawało „Mémoires” (Pamiętniki), poświęcone literaturze, filozofii, archeologii i historii.

W 1889 roku, zawężając granice swej działalności, Towarzystwo uczyniło tę działalność i płodniejszą i bardziej precyzyjną: „Mémoires” zastąpiono czasopismem: „Revue de l'histoire de Versailles et de Seine-et-Oise” (Przeglądem historii Wersalu i departamentu Seine i Oise), gdzie drukowano artykuły o wielkim znaczeniu dla historii tego departamentu i jego stolicy. Przegląd ten ukazuje się nadal, chociaż z czterech zeszytów w roku, na skutek przeróżnych okoliczności, zwłaszcza wojen, trzeba się było ograniczyć do rzadszych wydawnictw. Tom 60 (1972 rok) został właśnie opublikowany, tom 61 (1973) jest w przygotowaniu.

Zeszyty Przeglądu są niewyczerpaną kopalnią wydanych po raz pierwszy dokumentów i oryginalnych studiów nad Wersalem i jego Pałacem oraz regionem. Do jego współpracowników zaliczają się wielcy konserwatorzy Wersalskiego Muzeum: Pierre de Nolhac, André Pératé, Gaston Brière, Charles Mauriceau-

-Beaupré, konserwatorzy Biblioteki Wersalskiej i Archiwów departamentu Seine-et-Oise, erudyci jak Paul Framageot czy Edmond Lery, historyk sztuki Pierre Francastel, dobrze znany w Polsce; prezes Akademii Jean-Paul Palewski również drukował w Przeglądzie swoje prace, zwłaszcza o przeszłości Louveciennes i okolic przedmieścia Saint-Germain.

Współczesna Akademia — taką nazwę przyjęła w roku 1928 — wierna jest tradycjom założonego w roku 1834 Towarzystwa. Liczba członków rzeczywistych została powiększona do 40, czyli do liczby przyjętej w Akademii tak Paryża, jak i kraju. Walne zebranie członków rzeczywistych przyjmuje do Akademii członków nie mieszkających w Wersalu. Ponad 400 członków zwykłych, płacących składki bierze udział w zebraniach i konferencjach wszelkiego rodzaju: literackich, historycznych, artystycznych, muzycznych, czasem naukowych, zwiedza miejscowości i pomniki regionu, normalnie dla zwiedzających trudno dostępne. Biuletyn, wydawany raz na kwartał, podaje informacje o działalności Akademii.

Członkowie rzeczywisti (również mieszkający poza Wersalem) zbierają się raz do roku na Walne Zebranie dla omówienia zagadnień dotyczących Stowarzyszenia oraz dokooptowania nowych członków rzeczywistych (również dla mianowania pracowników biura i ewentualnie wybieralnych corocznie prezesa i dwóch wiceprezesów). Członkowie rzeczywisti, zamieszkujący w Wersalu, zbierają się co kwartał dla wysłuchania prac naukowych i dyskusji.

